

Forslag

til

Lov om ændring i lov om offentlig forsorg.

(Vedrørende ophævelse af visse bestemmelser om tab af valgret og valgbarhed til offentlige forsamlinger eller råd).

Fremsat den 23. oktober 1957 af *socialministeren*.

§ 1.

I lov om offentlig forsorg, jfr. bekendtgørelse nr. 311 af 23. september 1954 med senere ændringer, foretages følgende ændringer og tilføjelser:

Til § 291.

Ordene „dog §§ 284 og 306“ ændres til „dog § 284“.

Til § 306.

§ 306, stk. 2-4, udgår. I stk. 5 og i stk. 6 ændres „stk. 1-4“ til „stk. 1“. I stk. 7 ændres „stk. 1-6“ til „stk. 1 og stk. 5-6“.

Til § 307.

I stk. 2 udgår nr. 1).

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks. Fattighjælpvirkninger, der er indtrådt i medfør af bestemmelserne i § 306, stk. 2-4, jfr. stk. 6, og § 307, stk. 2, nr. 1, jfr. stk. 7, i lov om offentlig forsorg, betragtes fra tidspunktet for lovens ikrafttræden som ikke indtrådt.

Bemærkninger til lovforslaget.

I forbindelse med det udarbejdede forslag til lov om ændringer i lov om kommunale valg, der samtidig hermed fremsættes af indenrigsministeren, og hvorefter der stilles forslag om, at skattebetalingsbetingelsen for valgret ved kommunevalg bortfalder, har regeringen fundet det naturligt at overveje en ændring af de bestemmelser i lov om offentlig forsorg, der fastsætter, at modtagelse af offentlig hjælp i visse tilfælde skal medføre tab af valgret og valgbarhed til offentlige forsamlinger eller råd.

Foruden enkelte mere specielle bestemmelser om kollektive arbejdsstridigheder (§ 307, stk. 1, nr. 2), om socialbedrageri og misbrug af hjælp (§§ 48 og 305) samt om alimentanter og andre bidragspligtige (§§ 206 og 307, stk. 2, nr. 2-4) indeholder forsorgsloven bestemmelser, der bygger på det princip, at modtagelse af offentlig hjælp medfører fattighjælpvirkninger — d. v. s. tab af valgret og valgbarhed til offentlige forsamlinger eller råd — i tilfælde, hvor trangen forudsættes at være selv-

forskyldt (§§ 306, 310-13, 315-17, 321 og 322), og i tilfælde, hvor hjælpens form og omfang i sig selv er udtryk for, at pågældende forsørges af det offentlige i en sådan udstrækning, at vedkommende til en vis grad må siges at være under fast offentlig forsorg (§§ 307, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, nr. 1) og nr. 5)).

Bortset fra bestemmelsen i § 306, stk. 2, hvorefter sygehjælp i visse tilfælde skal ydes med fattighjælpvirkninger, stammer alle de nævnte bestemmelser — omend til dels i en noget ændret formulering — fra lov nr. 181 af 20. maj 1933 om offentlig forsorg.

På grundlag af de stedfundne overvejelser har regeringen fundet det ønskeligt at foreslå bestemmelsen om sygehjælp i § 306, stk. 2, og bestemmelsen om hjælp af en vis varighed i § 307, stk. 2, nr. 1), ophævet, idet de til hjælpens modtagelse knyttede retsvirkninger i disse tilfælde oftest vil ramme den enkelte uforholdsmæssigt hårdt.

Om lovforslagets enkelte bestemmelser bemærkes:

Til § 1.

ad forsorsgslovens § 291.

Efter § 291 ydes hjælp i henhold til forsorsgslovens kapitler 17-21 (om bl. a. hjælp i sygdomstilfælde) som hovedregel uden retsvirkninger af nogen art, d. v. s. som særhjælp.

Herfra gælder dog efter den nuværende lov den undtagelse, at sygehjælp, bortset fra hjælp efter kapitel 18 og §§ 269, 270, 274 og 276, vil være at yde med fattighjælpsvirkninger, såfremt pågældende har undladt at sikre sig hjælp fra en anerkendt sygekasse, som nærmere omhandlet i § 306, stk. 2-4.

Konsekvensen af ophævelsen af § 306, stk. 2-4, bliver herefter, at hjælp i henhold til kapitlerne 17-21 for fremtiden ydes uden retsvirkninger i alle tilfælde. Henvisningen i § 291 til § 306 kan derfor udgå.

Med hensyn til de særlige regler om valgretsfortabende virkninger efter § 306, stk. 1, bemærkes, at disse virkninger kun indtræder i tilfælde, hvor hjælpen iøvrigt ydes som kommunehjælp; henvisningen i § 291 til § 306 tager derfor ikke sigte på 1. stykke i § 306.

ad forsorsgslovens § 306.

Bestemmelserne i § 306, stk. 2—4, der blev indsat i forsorsgsloven ved lov nr. 336 af 29. juli 1942, foreskriver, at sygehjælp, der må ydes til personer, som — uanset at de er ubemidlede i den i folkeforsikringsloven angivne betydning — ikke er medlemmer af en anerkendt sygekasse, i visse nærmere angivne tilfælde vil være at yde med fattighjælpsvirkning; dette gælder således f. eks. i tilfælde, hvor vedkommende overhovedet ikke har søgt optagelse i den offentlige sygeforsikring, eller hvor han kun står som bidragydende medlem, eller hvor han er endelig slettet af forsikringen på grund af kontingentrestance.

Som begrundelse for bestemmelsen er det i bemærkningerne til ovennævnte lov af 29. juli 1942, jfr. Rigsdagstidende 1941-42, tillæg A, sp. 5270 ff., bl. a. udtalt, at selv om der ikke juridisk set er nogen pligt for befolkningen til at være nydende medlem af den offentlige sygeforsikring, er der dog en moralsk forpligtelse hertil, således at en tilsidesættelse af denne pligt i almindelighed må anses for uforsvarlig økonomi.

Under hensyn til, at der ofte vil være hengået flere år mellem den udviste efterladenhed i relation til sygeforsikringen og det tidspunkt, hvor spørgsmålet om hjælp bliver aktuelt, vil der imidlertid efter regeringens opfattelse i mange tilfælde være tale om et betydeligt misforhold mellem den udviste

efterladenhed og de virkninger, der knyttes til denne. Allerede dette taler for en ophævelse af bestemmelsen.

Hertil kommer endvidere, at det må forekomme mindre rimeligt at knytte særlige retsvirkninger til udvist forsømmelighed med hensyn til det sygeforsikringsmæssige forhold, når man iøvrigt inden for folkeforsikringsloven har åbnet adgang til at yde folkepensionens mindstebeløb efter folkeforsikringslovens § 39, stk. 2, uanset om pågældende er sygeforsikret. Endvidere kan henvises til folkeforsikringslovens § 1, stk. 3, om adgangen for socialministeren til at dispensere fra sygeforsikringsbetingelsen forsåvidt angår den indtægtsregulerede folkepension efter folkeforsikringslovens § 39, stk. 1.

Endelig må det efter regeringens opfattelse forekomme inkonsekvent at knytte valgretsfortabende virkninger til en moralsk vurdering — som sket i 1942 — når forholdet er det, at der i den nugældende kommunale valglov, jfr. bekendtgørelse nr. 336 af 22. december 1953 med senere ændringer, kun stilles vandelskrav, når der er tale om valgbarhed, og når ej heller den strengeste straf medfører valgretsfortabelse efter lov nr. 171 af 31. marts 1953 om valg til folketinget med senere ændringer.

ad forsorsgslovens § 307.

Ifølge § 307, stk. 2, nr. 1, skal kommunehjælp ydes med fattighjælpsvirkninger, når en person inden for et tidsrum af 18 måneder i 12 måneder har modtaget løbende underholdshjælp, og hjælpen ialt har udgjort et beløb, der svarer til den i forsorsgslovens § 297, stk. 1, angivne grænse for kommunehjælps størrelse. Denne grænse ligger efter den ved lov nr. 53 af 16. marts 1957 gennemførte ændring af § 297, stk. 1, fra den 1. april 1957 ved et beløb svarende til 85 pct. af, hvad der i den pågældende periode kunne være ydet i henhold til folkeforsikringslovens § 39, stk. 1, d. v. s. den indtægtsregulerede folkepensions grundbeløb, eventuelt med tillæg af de i folkeforsikringslovens § 40, stk. 5, omhandlede børnetillæg.

Som det fremgår af de indledende bemærkninger, er bestemmelsen i § 307, stk. 2, nr. 1, et af de tilfælde, hvor den valgretsfortabende virkning af kommunehjælp begrundes med, at modtageren som følge af hjælpens omfang og varighed er undergivet fast offentlig forsorg.

Da den nævnte bestemmelse, der er af skematisk natur, imidlertid ofte vil ramme trangtilfælde, der kun er af mere forbigående art, finder regeringen bestemmelsen uheldig og foreslår den derfor ophævet. Derimod har man ikke foreslået ophævet bestemmelsen i § 307, stk. 2, nr. 5, vedrørende mere langvarige trangtilfælde, hvorefter kommu-

nehjælp, der ydes til stadighed, således at hjælpen indgår som en fast og ikke uvæsentlig del af vedkommendes nødvendige forbrug, vil være at yde med fattighjælpsvirkning.

Til § 2.

Med hensyn til lovens ikrafttræden foreslås det, at lovændringerne får virkning ikke alene for fremtidig hjælp, men også for den hjælp, der allerede måtte være ydet med fattighjælpsvirkning efter de omhandlede bestemmelser, således at de personer,

der er ramt af bestemmelserne, straks får deres valgret og valgbarhed til offentlige forsamlinger og råd tilbage.

Ændringerne vil iøvrigt også få betydning for de nævnte personers muligheder for at opnå folke- og invalidepension straks fra lovens ikrafttræden, idet det efter folkeforsikringslovens § 38, stk. 2, nr. 4, er en betingelse for opnåelse af pensionen, at den pågældende ikke i det sidste år før begæringens indgivelse har oppebåret kommunehjælp af en sådan art eller størrelse, at den har medført tab af valgret og valgbarhed.
